

МОНГОЛ УЛС
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

20... он... дугаар
сарын...-ны өдөр

Дугаар *Хэг/245*

Улаанбаатар-12
Утас: 260817
Факс: 976-11-310011

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
С.БЯМБАЦОГТ ТАНАА

Асуулгын хариу хүргүүлэх тухай

Дэлхийн худалдааны байгууллагын олон талт хэлэлцээрийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудлаар Монгол Улсын Ерөнхий сайдад тавьсан асуулгын хариуг Танд хүргүүлж байна.

Хүлээн авч, танилцана уу.

Хавсралт: *13* хуудастай.

Монгол Улсын сайд,
Засгийн газрын Хэрэг
эрхлэх газрын дарга

[Signature]
Ц.НЯМДОРЖ

000225001880

**УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН С.БЯМБАЦОГТ НАРААС МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙДАД ТАВЬСАН АСУУЛГЫН ХАРИУ**

Асуулга 1. Монгол Улсаас Оросын Холбооны Улсад экспортолж буй гол нэрийн бараа бүтээгдэхүүнд ногдуулж буй импортын татвар, НӨАТ, онцгой албан татвар, хураамж, тоон хязгаарлалтын талаар:

Евразийн эдийн засгийн холбоо (ЕАЭЗХ)-ны Гаалийн хуулийн хуулийн 46 дугаар зүйлийн дагуу ОХУ-ын Импортын гаалийн татварын хувь хэмжээ нь дараах 3 төрөлтэй байна. Үүнд:

- Гаалийн үнээс хувиар тооцох, Тухайлбал: 5% ; 10% ; 15%;
- Барааны тоо хэмжээ, жин зэргээс тооцох, Тухайлбал : 1 кг тутамд 0.2 евро;
- Холимог (дээрх 2 төрлийн холимог), Тухайлбал: 5 хувь, гэхдээ 1 кг тутамд 0.2 еврогоос ихгүй;

Импортын бараанд тооцох Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар: ОХУ-ын Татварын хуулийн 164 дүгээр зүйлийн 164.1, 164.2, 164.3-т НӨАТ-ын хувь хэмжээ болон түүнд хамаарах барааны жагсаалтыг тус тус заасан байдаг. Үүнд:

- Экспортын, гаалийн чөлөөт бүсийн, реэкспортын горимд байршсан бараа гэх мэт барааны экспортод нэмэгдсэн өртгийн албан татвар ногдуулахгүй (0%);
- Хүнсний бараа (мах, өндөг, гурил, масло, давс, гоймон гэх мэт/, хүүхдийн бараа /гутал, тоглоом, дэвтэр гэх мэт), бүтээгдэхүүн, тогтмол хэвлэл, эмийн зүйлс 10%;
- Дээрх 2 заалтад багтаагүй бусад бараа бүтээгдэхүүнүүд 20%.

Татварын хөнгөлөлт: Евразийн эдийн засгийн холбооны Зөвлөлийн 2021 оны 3 дугаар сарын 5-ны өдрийн №17 дугаар шийдвэрийн дагуу тарифын хөнгөлөлт эдлэх улс орнуудын жагсаалтыг баталсан ба Монгол Улс “хөгжиж буй орны” жагсаалтад багтдаг тул Барааны импортын гаалийн татварын 75%-иар чөлөөлөгддөг.

ОХУ-ын тарифын хөнгөлөлтөд хөгжиж буй улс орнуудаас импортлох нийт 65 нэр төрлийн барааны жагсаалтыг Евразийн эдийн засгийн комиссын Зөвлөлийн шийдвэрийн дагуу баталсан. Тус хөнгөлөлтийг олгохдоо Гарал үүслийн гэрчилгээ Форма “А”-г үндэслэнэ. Гарал үүслийн гэрчилгээ Форма “А”-г Монголын Үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхимаас олгодог.

Тарифын хөнгөлөлт эдлэх барааны жагсаалт: Хөгжиж буй орны гарал үүслийн жагсаалтад нийт 65 нэр төрлийн бараа багтана. Тухайлбал, мах, махан бүтээгдэхүүн (гахайн мах, шувууны махнаас бусад), сүүн бүтээгдэхүүн, амьтны гаралтай бүтээгдэхүүн, өндөг, зөгийн бал, кофе, цай, будаа, үр тариа, эфирийн тос, зарим төрлийн эмийн зүйлс, керамик эдлэл, самнаагүй ноос, модон материал, торго, хөвөн даавуу.

ОХУ-аас Монгол Улсын экспортын гол нэр төрлийн бараанд дараах гаалийн импортын татварыг ногдуулж байна.

№	Бүтээгдэхүүний нэр	ОХУ-ын импортын гаалийн татвар
1.	Хонь, ямааны шинэ, хөргөсөн эсхүл хөлдөөсөн мах, адууны мах	15 хувь, гэхдээ 1 кг нь 0.15 еврогоос багагүй байх
2.	Үхрийн хөлдүү мах	15 хувь, 55 хувь /тарифын квоттой/
3.	Хонь, ямааны боловсруулсан арьс	5 хувь
4.	Ямааны угаасан, угаагаагүй, самнасан болон бөмбөгөн ноолуур	5 хувь
5.	Малын дайвар бүтээгдэхүүн: үхрийн шинэ, хөргөсөн болон хөлдөөсөн дайвар бүтээгдэхүүн (хэл, элэг), адуу, хонь, ямааны дайвар бүтээгдэхүүн	0-15 хувь, гэхдээ 1 кг нь 0.6-0,15 еврогоос багагүй байх
6.	Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт	12.5, 15 хувь
7.	Зэсийн хүдэр, баяжмал	3 хувь
8.	Молибдены хүдэр, баяжмал	0 хувь
9.	Хээрийн болон хайлуур жонш	5 хувь
10.	Свитер, пуловер, джемпер, жилет болон сүлжмэл гадуур цамц	10 хувь, гэхдээ 1 кг нь 1.5 еврогоос багагүй байх (зарим бүтээгдэхүүн 1 кг тутам 1,75 евро)

ДХБ-ын гишүүний хувьд ОХУ нь бусад гишүүн улсуудаас импортлох бараанд нэн тааламжтай үндэсний нөхцөл олгохоос гадна хөдөө аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүн /шинэ, хөргөсөн, хөлдөөсөн үхэр, шувууны мах, шар сүү/-дээ тарифын квот /тоон хязгаарлалт/ тогтоосон. Жишээлбэл, үхрийн шинэ болон хөлдөөсөн махны импортын квот дотор мөрдөх тариф нь 15 хувь, харин квотоос давсан тохиолдолд 55 хувийн тарифтай.

Гаалийн үйлчилгээний хураамжийг дараах аргаар тодорхойлж, импортын бараанд ногдуулдаг.

200 мянга болон түүнээс доош рублийн өртөгтэй бараа тутмаас	775 рублийн хураамж
200-450 мянган рублийн өртөгтэй бараанаас	1550 рублийн хураамж
450 мянгаас - 1.2 сая рублийн өртөгтэй бараанаас	3100 рублийн хураамж
1.2-10 сая рублийн өртөгтэй бараанаас	8530-27000 рублийн хураамж
10 саяас дээш рублийн өртөгтэй бараанаас	30000 рублийн хураамж

Гаалийн үнийг тодорхойлох боломжгүй бараанд дараах байдлаар үйлчилгээний хураамжийг ногдуулна. Үүнд: 50 болон түүнээс доош ширхэг бараанд 6000 рубль, 51-100 ширхэг бараанд 12000 рубль, 101-ээс дээш ширхэг бараанд 20000 рубль. Мөн агаарын хөлөг, далай, усан замын хөлөг тус бүрт 20500 рубль ногдуулдаг.

Гаалийн эскортын хураамжийг дараах аргаар тодорхойлж, ногдуулдаг. Үүнд:

Хөдөлгүүрт машин, төмөр замын тээвэр	
50-200 км хүртэл	2000-4000 рубль
200 км-ээс дээш	100 км тутам 1000 рубль
Далай, усан замын тээвэр, агаарын хөлөг	Тээврийн хэрэгсэл тус бүр 20000 рубль

Гаалийн агуулахын хураамжийг дараах байдлаар тооцдог. Үүнд:

Түр зуурын гаалийн агуулах	100 кг ачаа тус бүр 1 өдөрт 1 рубль
Тусгай тоногдсон агуулах	100 кг ачаа тус бүр 1 өдөрт 2 рубль

Акциз буюу онцгой албан татварын хувь хэмжээ. Үүнд:

Бүх төрлийн түүхий эдээр хийсэн этилийн спирт болон спиртийн агууламж бүхий бүтээгдэхүүн (үнэртэй ус, косметик, гэр ахуйн химийн бүтээгдэхүүнээс бусад)	1 литр тутам 566 рубль
Усан үзмээр хийсэн дарс	Тонн тутам 31 рубль
Дарсны орцод усан үзэм, жимс орсон	Литр тутам 32 рубль
Этилийн спиртийн агууламж 9% болон түүнээс хэтрэхгүй согтууруулах бүтээгдэхүүн	Литр тутам 452 рубль
Этилийн спиртийн агууламж 9% болон түүнээс дээш согтууруулах бүтээгдэхүүн	Литр тутам 566 рубль
Оргилуун дарс болон бусад дарс	Литр тутам 41-32 рубль
Хүнсэнд суурилсан этилийн спирт нэмэлгүйгээр хийсэн дарс ундаа	Литр тутам 41 рубль
Алимны, лийрийн, зөгийн балны исгэсэн ундаа, этилийн спиртийн агууламж 0.5% болон түүнээс хэтрэхгүй шар айраг, этилийн спиртийн агууламж бүхий шар айраг	Литр тутам 0-43 рубль
Тамхины бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх зориулалттай орцоос бусад тамхи татах, зажлах, хоолой, усны хоолой бүхий тамхи (хөөрөг гэх мэт) болон халаах замаар хэрэглэх тамхи	Кг тутам 3806-7248 рубль
Никотин хүргэх электрон систем, тамхи халаах төхөөрөмж	Ширхэг тутам 60 рубль
Никотин дамжуулах цахилгаан системийн шингэн	Мл тутам 16 рубль
Сигар	Ширхэг тутам 258 рубль
Тамхи	1000 ширхэг тутам 2359-3666 рубль + 16% (гэхдээ 1000 ширхэг тутам 3205 рублиас багагүй байх)
Хөдөлгүүрийн хүч 67.5-375 квт-ын хүчин чадалтай машин, 112.5 квт-аас дээш хүчин чадалтай мотоцикл	0.75 квт тутам 51 -1464 рубль
Байгалийн хий	30 хувь
Бензин /5 дугаар ангиллын болон бусад/, дизель түлш, дизель ба/эсвэл карбюратор (шахах) хөдөлгүүрт зориулсан тос, Virgin бензин, бензол,	Тонн тутам 5841-15533 рубль

паракилол, ортоксилен, тийрэлтэт хөдөлгүүрийн керосин	
Завсрын нүүрс-устөрөгчийн нэрэлт, газрын тос	Формула

Импортын хориг, хязгаарлалт, лизенз: ОХУ-ын зүгээс 2014 оны 8 дугаар сард тодорхой нэр төрлийн хөдөө аж ахуйн барааг (амьд гахай, үхрийн шинэ эсвэл хөргөсөн мах, хонь, ямаа, адуу, илжиг, луус болон сүү, сүүн бүтээгдэхүүн гэх мэт) зарим орноос (Албани, Австрали, Канад, ЕХ, Исланд, Лихтенштейн, Монтенегро, Норвеги, Украин, Их Британи, АНУ) импортлохыг хориглосон шийдвэр гаргасан бөгөөд одоог хүртэл хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байна.

Бусад арга хэмжээ: Оросын эсрэг хориг арга хэмжээ авсан орнуудын барааг өөрийн нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрүүлэхийг ОХУ-ын зүгээс 2014 онд бүрэн хориглосон бөгөөд 2019 оны 7 дугаар сард энэ хоригийг цуцалсан. Гэхдээ ачааг ОХУ-ын нутаг дэвсгэрээр дамжин тээвэрлэхэд ГЛОНАСС пломбыг заавал тавиулах шаардлага тавьж байна. Мөн 2020 оны 6 дугаар сараас агаарын замаар дамжин өнгөрч буй бараанд энэ пломбыг тавиулах шаардлага тавьж байгаа.

ДХБ-аас бэлтгэсэн ОХУ-ын худалдааны бодлого, зохицуулалтын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг доорх линкээр орж үзнэ үү.

www.wto.org/dol2fe/Pages/SS/directdoc.aspx?filename=c:/WT/TPR/S416.pdf&Open=True

Асуулга 2. Монгол Улсаас экспортолж буй гол нэрийн бараа бүтээгдэхүүний тээврийн гаалийн тарифыг дээр дурдсан болон бусад олон улсын гэрээгээр хэрхэн зохицуулсан, тухайлбал, ДХБ-ын хэлэлцээрүүдийн хүрээнд олгож буй хөнгөлөлт, Монгол Улсад олгогдож буй давуу тал, тулгарч буй бэрхшээл сорилтын талаар:

Дэлхийн худалдааны байгууллага нь худалдаанд учирч буй элдэв саад тотгорыг багасгах, худалдааг зөвхөн тарифаар хязгаарлах, улмаар тарифаа багасгах, цаашлаад тэглэх үүргийг гишүүн орнууддаа хүлээлгэх замаар худалдааг чөлөөтэй болгох зорилго бүхий олон улсын байгууллага юм. Өнөөдрийн байдлаар ДХБ-д 164 орон гишүүнээр элссэн бөгөөд 30 гаруй улс, олон улсын 60 гаруй байгууллага ДХБ-д ажиглагчийн статустай. Протокол соёрхон батлах тухай Монгол Улсын 1996 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн хуулиар "Монгол Улс, Дэлхийн худалдааны байгууллагын хооронд 1996 оны 7 дугаар сарын 18-ны өдөр Женев хотноо гарын үсэг зурсан "Дэлхийн худалдааны байгууллага байгуулах Марракешийн Хэлэлцээрт Монгол Улс нэгдэн орох тухай Протокол"-ыг соёрхон баталсан. Монгол Улсын хувьд гэрээ 1997 оны 1 дүгээр сарын 29-нд хүчин төгөлдөр болсон. Энэхүү гэрээний хүрээнд Монгол Улс ДХБ-ын гишүүн орнуудаас дараах хөнгөлөлтийг эдлэх эрхтэй болсон. Үүнд:

- *Худалдааны хөнгөлөлттэй зохицуулалтууд:* Энэ нь ДХБ-ын аль нэг гишүүн худалдааны аль нэг түншдээ дангаараа олгож болох бага буюу тэг хувьтай тариф зэрэг худалдааны хөнгөлөлтийн тухайд ДХБ-д ашигладаг нэр томьёо юм. Үүнд Хөнгөлөлтийн ерөнхий систем хамаарна. Энэ системийн дагуу хөгжингүй орнууд хөгжиж буй орнуудаас импортлох бараанд хөнгөлөлттэй тариф мөрдөх боломжийг олгодог;